

на розкриття в Податковому кодексі сутності нематеріальних активів, порядку формування первісної вартості самостійно виготовлених основних засобів фізичними особами-підприємцями, перегляду строків використання нематеріальних активів, що зможе згладити деякі неточності процесу обліку амортизації необоротних активів.

Література:

1. Податковий кодекс України. Закон України від 01.01.2011 № 2755-VI. Редакція від 29.12.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17> (Дата звернення: 23.02.2020 р.).
2. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 «Основні засоби». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00>. (Дата звернення: 23.02.2020 р.).
3. Про затвердження Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 8 «Нематеріальні активи». Наказ Міністерства фінансів України від 18.10.1999 №750/4043. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0750-99>. (Дата звернення: 23.02.2020 р.).
4. Про затвердження Методичних рекомендацій з бухгалтерського обліку для суб'єктів державного сектору. Наказ Міністерства фінансів України від 23.01.2015 № 11. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0011201-15>. (Дата звернення: 23.02.2020 р.).
5. Шкуліпа Л. В. Аналіз методології обліку основних засобів за МСБО 16 «Основні засоби» та П(С)БО 7 «Основні засоби»: теорія і практика. Науковий вісник Національної академії статистики, обліку та аудиту. 2018. № 4. С. 102-112.

УДК 657.338

**Д. В. МАКСИМЕНКО,
К. М. ТУРОК,**
Мукачівський державний університет

СТРАТЕГІЧНИЙ ОБЛІК У СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

З середини 70-х років ХХ ст. вчені почали обговорювати наукові підходи до прогнозування і планування, пов'язані з виникненням філософії стратегічного управління. Саме тоді стало зрозумілим, що для досягнення конкурентних переваг, формування позитивного іміджу підприємства, завоювання довіри з боку кредиторів, інвесторів і партнерів керівництво повинно мати повноцінну інформацію стратегічного характеру. Управлінський облік, який традиційно був спрямований лише на внутрішньогосподарське управління, в сучасних умовах дедалі більшою мірою передбачає аналіз діяльності з урахуванням довгострокових цілей, використовує методи отримання інформації про вирішальні чинники успіху: якість, інновації, час та інше, що має надзвичайно важливе

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ОКРЕМИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

значення для оптимізації стратегії розвитку підприємства. Таким чином, стратегічне управління в умовах глобалізації економіки репрезентує новий етап розвитку управлінського обліку. Стратегічний управлінський облік, використовуючи зовнішню і внутрішню інформацію, покликаний забезпечити керівництво підприємством необхідною інформацією для прийняття стратегічних управлінських рішень.

Проблемі стратегічного управлінського обліку присвячені роботи відомих науковців, таких як: П. Й. Атамас, М. А. Вахрушина, С. Ф. Голов, К. І. Редченко, Л. В. Нападовська, М. С. Пушкар, В. Р. Шевчук, В. Ф. Палій, Б. Райана, К. Друрі, К. Уорд, М. Чирикова, Е. Дмитриченко, С. Голова, В. Шевчук та інші.

Стратегічний облік – це інформаційна модель, що поєднує в рамках єдиної системи фінансовий і управлінський облік і забезпечує фахівців підприємства виробничою інформацією для прийняття ефективних рішень, а також забезпечує інвесторів інформацією для оцінки діяльності підприємства. Стратегічний облік враховує зовнішні фактори макросередовища, орієнтований на облік невизначеності, базується на стратегіях, які розробляються підприємством. Найважливішою інформацією, яку необхідно використовувати в стратегічному обліку, є інформація, сформована у результаті моніторингу зовнішнього середовища підприємства. У той же час, у стратегічному обліку формується інформація для здійснення моніторингу внутрішнього середовища [3].

Основне завдання стратегічного обліку – це моделювання діяльності підприємств з урахуванням досягнутих та очікуваних показників і розробка основних параметрів діяльності на тривалу перспективу.

Принципи організації стратегічного управлінського обліку:

- цілеспрямованість – необхідна для забезпечення місії підприємства, яка є призначенням і головною причиною існування підприємства.
- системність – передбачає цілісний і всебічний підхід до запровадження системи стратегічного управлінського обліку на підприємстві.
- систематичність – довгострокова відданість цілям та завданням стратегічного управлінського обліку, що повинно стати органічним елементом корпоративної культури підприємства.
- своєчасність – полягає у негайному реагуванні на зміни у зовнішньому середовищі, які можуть становити небезпеку для функціонування підприємства, з метою ймовірного користування діючої стратегії.
- оптимальність – передбачає, що очікуваний економічний ефект від впровадження системи стратегічного управлінського обліку повинен бути позитивним [1].

Стратегічний облік варто розглядати як складову системи стратегічного управління підприємством. Сам по собі облік не є самоціллю та існує насамперед для того, щоб сприяти розробці і впровадженню ділової стратегії, слугує засобом досягнення успіху у бізнесі.

Сучасна наука про управління виділяє два основних напрями в контексті стратегічного управління підприємством:

– перший підхід пов'язаний із зростанням підприємства і, відповідно, вибором та реалізацією різних стратегій поведінки підприємства в оточуючому середовищі;

– другий підхід пов'язаний із тим, що після досягнення критичного обсягу (розміру) підприємство стає перед вибором: змінювати свою власну стратегію, внутрішню організаційну структуру, стиль управління відповідно до вимог зовнішнього середовища, або змінити під себе зовнішнє середовище (у разі наявності відповідних фінансових ресурсів та важелів впливу на формування національної політики) [2].

Сьогодні спостерігається різка зміна зовнішнього середовища, в якому працюють вітчизняні підприємства. Як наслідок, зміна зовнішнього середовища тягне за собою відповідну реакцію і внутрішнього середовища підприємств. Замість інтенсивного розвитку у стабільних сприятливих умовах господарювання на порядку денному постійно постає питання посилення конкуренції з її незмінними атрибутами – банкрутствами і поглинаннями.

У цих умовах успішно розвиваються тільки ті підприємства, для яких стратегічне управління стало реальним інструментом управління. На сьогодні таких підприємств у вітчизняній економіці мало. Менеджмент більшості підприємств основну частину часу приділяє тактичному рівню управління. Стратегічному управлінню, обліку та аналізу, вибору перспективних напрямів діяльності, формуванню системи цілей і стратегічному плануванню надається недостатня увага.

Отже, питання побудови системи управління підприємством в оптимальній взаємообумовленості підсистем стратегічного і тактичного управління, а також виділення елемента такої системи, що є ланкою, яка пов'язує підсистеми стратегічного й тактичного управління, стоїть досить гостро.

Система управління підприємством у цілому складається з двох основних блоків (процесів): стратегічного та тактичного управління. При цьому тактичний блок більше пов'язаний та має безпосередній вплив (через тактичне управління) на процес виробництва, а стратегічний блок більше пов'язаний і має вплив на зовнішнє середовище.

Для стабільної та успішної роботи підприємство повинно зважено розподіляти увагу керівництва між тактичним і стратегічним управлінням. Також є очевидним, що при незадовільному стані будь-якої з підсистем управління (чи то стратегічної, чи тактичної) при

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ОБЛІКУ ОКРЕМИХ ОБ'ЄКТІВ ТА ПРОБЛЕМИ ВПРОВАДЖЕННЯ МІЖНАРОДНИХ СТАНДАРТІВ ОБЛІКУ І ФІНАНСОВОЇ ЗВІТНОСТІ

виникненні негативних чинників внутрішнього або зовнішнього характеру підприємство рано чи пізно стає перед загрозою неможливості функціонування.

Отже, для досягнення успіху необхідно створити збалансовану, взаємопов'язану систему управління. Важливим моментом розв'язання даного питання є пошук елемента, який би дав змогу створити базу, так званий фундамент управління. Вітчизняні та зарубіжні фахівці з управління та консалтингу практично одноголосно стверджують, що основним елементом (інструментом) управління є інформація.

Стратегічний облік є вихідною ланкою стратегічного управління, яка створює підґрунтя для проведення аналізу та здійснення контролю. Головною метою обліково-аналітичної системи стратегічного типу є розроблення в умовах невизначеності та ризику ефективних засобів стратегічного обліку, інструментів керування у вигляді моделей економічно-математичного аналізу.

Література:

1. Єршова Н. Ю. Концептуальні основи стратегічного управлінського обліку / Н. Ю. Єршова // Проблеми економіки. – 2017. – № 1. – С. 195-202.
2. Міщенко А. П. Стратегічне управління [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://westudents.com.ua/knigi/293-strategchne-upravlnnya-mschenko-ap.html>.
3. Шевчук В. Р. Стратегічний управлінський облік як інформаційне підґрунтя стратегічного менеджменту підприємства / В. Р. Шевчук. – 2014. – № 797. – С. 417-422.

УДК 338.124:353

**Т. В. ЧЕРНИЧКО,
М. М. ГЕРЦ**
Мукачівський державний університет

ФІНАНСОВІ ІНСТРУМЕНТИ РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ

Розвиток ідей децентралізації державного управління ґрунтується на негативних наслідках надмірного втручання держави в процеси економічного розвитку регіонів. В основу теорії децентралізації закладено принципи раціональності колективних рішень та Парето-ефективності.

Перший принцип – принцип раціональності колективних рішень – ґрунтується на твердженні, що в сучасних умовах кожен окремий індивід приймає економічне рішення раціонально, відповідно до своїх інтересів та потенційної корисності. Натомість колективне

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>